

حقیقت انقلاب ثور

ادگان کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

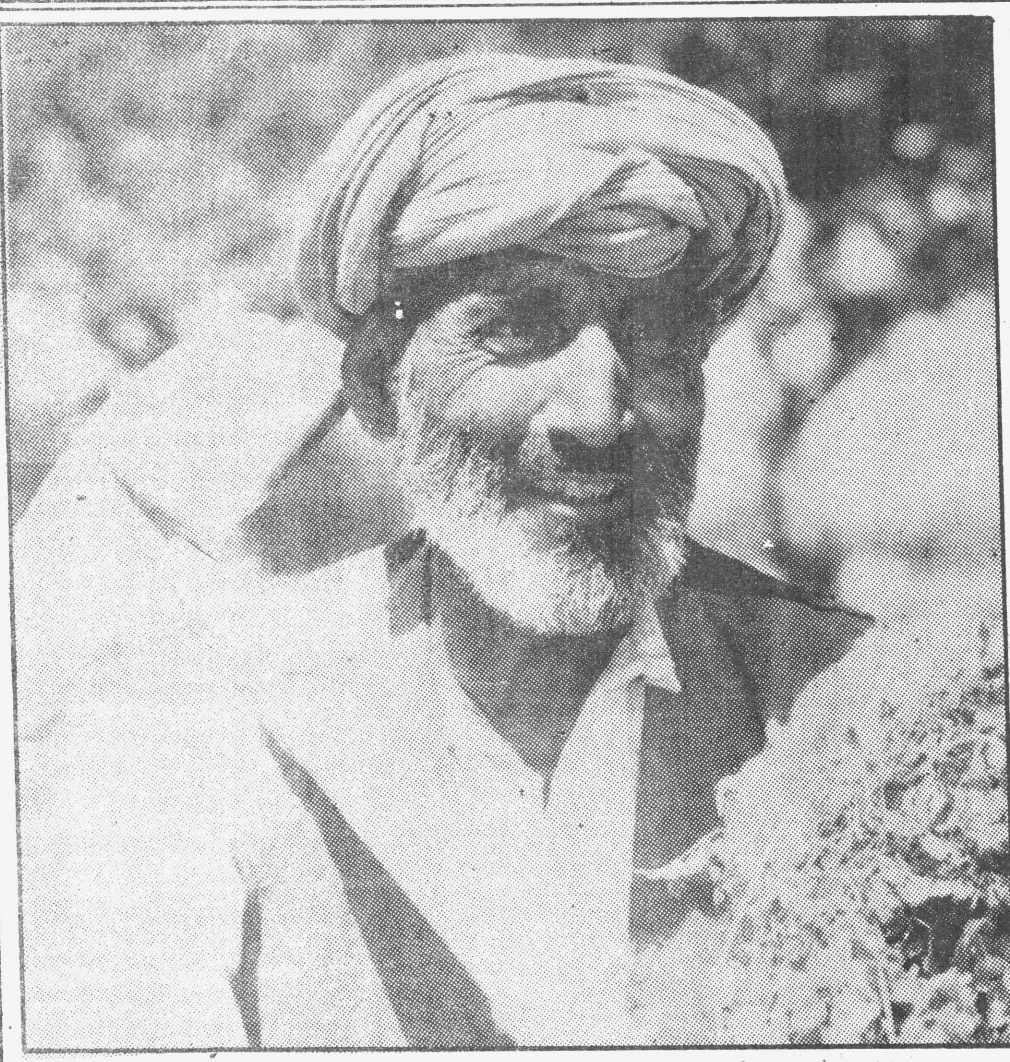
چهارشنبه ۲۱ اسفند ۱۳۶۶
August 12, 1987
سال هفتم شماره ۲۸۸
شماره مسلسل ۱۸۳۶
سال تاسیس ۱۳۵۹

تشدید زدو خوردها در کرم ایجنسی

طبق گزارش های رسیده به آژانس اطلاعاتی باختر زدو خوردها شدیدی بین جوانان قوم تسوری کرم - ایجنسی و افراطیون مخالف ادامه داشته و نیروهای نظامی پاکستان در توافقی با سر کرده گان افراطیون مخالف که در پاکستان به سر می برند میخوار هستند. صحنه جنگ را بین جوانان کرم ایجنسی و افراطیون مخالف شست بیشتر بخشند. گزارشها می افزاید: علت آنکه قوای نظامی حکمست پاکستان بر تشدید جنگ بین جوانان کرم ایجنسی و افراطیون مخالف پرداخته از یک جانب تحمیل خسارات جانی و مالی بر قوای نظامی پاکستان توسط جوانان دلیز کرم ایجنسی بوده و از جانب دیگر حکومت پاکستان میخوارها را با بیرون آوردن قوای نظامی خود و تشدید کرم ایجنسی زمینه خروج مردم کرم ایجنسی را از مناطق آبایی شان فراهم آورد تا بدین ترتیب حضور پایگاه

پیوستن به صفوف قوای مسلح

سه صد تن از جوانان با احساس علاقه داری سوزمه قلمه ولایت جوزجان اخیراً به کمیساری نظامی اتولایت مراجه نموده با ثبت نام داوطلبانه راهی قطعات و جزو تاهای قوای مسلح گردیدند. از آغاز سال جاری تاکنون بیش از ۲۵۰۰ جوان در بو طات ولایت جوزجان داوطلبانه به صفوف قوای مسلح پیوسته و دلیرا نه از منافع مردم و زندگی صلح آمیز زحماتشان کشور دفاع مینمایند.

تصاویری از زنده گی صلح آمیز در کشور

در طرح قانون اساسی ج. د. آموخته است که دولت حق مالکیت دهقانان و سایر زمینداران را بر زمین مطابق قانون تضمین مینماید. همچنان تجارت داخلی و خارجی با رعایت منافع مردم توسط دولت ستمدهی و تنظیم می شود. دولت به این منظور فعالیت سرما به داران ملی را در امر توسعه صادرات و واردات اموال و انکشاف تجارت عمده و برچون تشویق میکند.

در عکس ها : نما های از کار صلح آمیز در عرصه تجارت برچون و زراعت. عکاسی شیر شاه و بابا خان

استقبال شایسته

سر باز وطن حق دارد شاد باشد، زیرا جشن بر افتخاری، جشن اردوی کشور و تقرب فرا میرسد. عکاسی بابا خان

به پیشواز سالگرد استرداد استقلال کشور - روز اردوی ج. د. ا.

وظایف مهمی را انجام داده و آنکامی که کمیسیون های مصالحه ملی و مردم تقاضا کرده اند، بر افراطیون که مرتکب اعمال جنایت بار میشدند، توسط جزو تامهای قوای ضربات کوبنده وارد آمده است. به خاطر استقبال شایسته از روز اردو، چند سازمان اولیه حزبی جدیداً در قطعات ایجاد گردیده که نمایانگر حقانیت کار و مبارزه انسان دوستانه حزب پر افتخار ما ج. د. ا. میباشد. پنجاه تن از سر بازان با سواد، تمیز سپرده اند که هر کدام شان

روز بیست و هشت اسد برای تمام هموطنان، خاصاً متوسلین اردوی طراژ نوین ج. د. ا.، روز بزرگ و پسر افتخاری است. این روز که در عین حال روز فرخنده استرداد استقلال کشور است به اثر تصمیم ج. د. ا. و دولت ج. د. ا. به روز اردو نیز مسمی گردیده است. مبتنی بر این تصمیم در سر تا سر اردو و در تمام قطعات آن ازین روز تجلیل پسر شکوهمندی بعمل می آید. وزارت دفاع ج. د. ا. و ریاست عمومی امور سیاسی اردو برنامهای وسیعی را به

پیام تبریکه

از جانب رفیق نجیب منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان پیام تبریکه عنوانی خان عبدالغفار خان زعيم ملی پشتون به بناسبت دریافت نشان عالی (بهارت رتنه) عنوانی ایشان ارسال شده است. به نایبندگی از حزب دولت و مردم افغانستان به پاچا خان زعيم بزرگ پشتو - نیا، فرزند وی خان عبدالولی - خان رئیس عوامی نشنل یارتی، همزمان راه پاچا خان، سایر برادران پشتون و تمام نیروهای ملی و دموکراتیک پاکستان به مناسبت اعطای نشان عالی (بهارت رتنه) از جانب مردم و حکومت هند به پاچا خان که باعث افتخار همه ما گردیده است، از صمیم قلب تبریک میگویم. پاچا خان در واقعیت شخصیت بزرگ آزادی خواه منطقه ما است که به خاطر کسب آزادی و استقلال ملی به مثابه یکی از رهبران صف مقدم

نجیب منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

طرح قانون اساسی ج. د. ا. ساختار حاکمیت دولتی در کشور

صفحات دوم و سوم این شماره به نظریات، پیشنهادات، صحبت های تلفونی و نامه های هموطنان ما پیرامون طرح قانون اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان اختصاص داده شده است.

مجتمع آبیاری جلال آباد

در مجتمع آبیاری جلال آباد ساحه چهار هزار و هشت صد و شصت هکتار زمین تحت کشت نباتات دایمی و موقتی قرار داشته که ساحه نصد و چهل و نه هکتار آن حیوانات و از جمله ششصد و نود و هشت هکتار آنرا گندم و سبزیجات دوسه پنجایک هکتار زرع جو احتوا نموده است. در کمپاین کشت بهاری اسسال در عرصه زرع حیوانات تزئید بیست و یک فیصد نظر به پلان مطروحه و سی و نه فیصد نظر به همین مدت سال پار میباشد. همچنان ساحه یک هزار و چهار صد و دو هکتار

در خارج از کشور

● مقامات اشغالگر اسرائیل بیش از چهار هزار هکتار زمین را در ساحل غربی دریای اردن در نزدیکی شهرهای نابلس و بیت البقیه منقوب کرده اند. اشغالگران در نظر دارند که درین زمین غصب شده فلسطینی ها دو محل مسکونی دیگر ایجاد نمایند. بلدو زر ها که منطقه رایاک میکردند بیش از دو هزار و چهار صد درخت میوه دار را برایشه کن ساخته که در نتیجه فامیل های فلسطینی خسارات زیاد ما دی را متحمل گردیده اند. ● سی و شش کشتی کشورهای غربی بشمول شانزده کشتی بحری امریکا در خلیج ویا در نزدیکی آن قرار دارند. این مطلب را شبکه تلویزیونی سی. بی. اس امریکا گزارش داده و علاوه کرده که کشتی بزرگ جنگی میسوری امریکا یکجا با کشتی های محافظ آن به سوی خلیج در حرکت اند. در گزارش گفته شده با ورود این کشتی ها به خلیج به منطقه که در آن بزرگترین نیروی مسلح امریکا بعد از جنگ ویتنام تمرکز یافته تبدیل خواهد گردید. ● نظارات و هلیکوپتر های قوای هوایی عراق یکصد و دوازده مأموریت جنگی را برپرو ز انجام داده و مواضع ایرانی و مراکز تجمع عساکر ایران را بمباران نمودند. در اعلامیه قوماندانی عالی عراق آمده است که تلفات و خسارات جانی و مالی پسر جانب ایران وارد آمده است. عساکر عراقی بربک قطارتانک ایرانی در شرق دریای دجله ضرب وارد نمود که در اثر آن ده هاتن ایرانی هلاک شده و با جراحت دست برداشتنند.

آماده گی برای حل اوضاع امریکای مرکزی

دانیل اورتیگا رئیس جمهور نیکاراگوا آماده گی آن کشور را جهت آغاز مذاکرات سیاسی با ایالات متحده امریکا پیرامون حل اوضاع امریکای مرکزی مجدداً تأیید نموده است. دانیل اورتیگا افزود: خود دار ایالات متحده امریکا از ششمین دور مذاکرات اتحاد شوروی - ایالات متحده امریکا پیرامون منع اسلحه کیمیاوی در ژنیو خانه یافت. مذاکرات مذکور مطابق تفاهم حاصله در کنفرانس عالی ژنیو مورخ ماه نوامبر ۱۹۸۵ صورت گرفت. در این مذاکرات مسایل

پایان مذاکرات پیرامون اسلحه کیمیاوی

ششمین دور مذاکرات اتحاد شوروی - ایالات متحده امریکا پیرامون منع اسلحه کیمیاوی در ژنیو خانه یافت. مذاکرات مذکور مطابق تفاهم حاصله در کنفرانس عالی ژنیو مورخ ماه نوامبر ۱۹۸۵ صورت گرفت. در این مذاکرات مسایل

ابراز نظر درباره طرح قانون اساسی و جبهه ملی ماست!

طرح قانون اساسی جمهوری ساختار حاکمیت

مقدمترین مسأله

حل دموکراتیک مسأله حاکمیت دولتی، تحکیم پایدار این حاکمیت و گسترش عملی یکسان آن بر تمام قلمرو غیر مترین و مقدس ترین موری است که باید در یک قانون اساسی علمی، مترقی و ریا لستیک تسجیل شود.

نظام دولتی عصر حاضر با نظام های دولتی اعصار گذشته تفاوت ماهوی دارد. در عصر حاضر رشد آگاهانه (در کشور های مترقی) رشد پلان شده جوامع به برکت اعتدالی شناخت بشریت از قوانین تکامل اجتماعات، اعتدالی امکانات ساینس و تکنولوژی و دستاورد های انقلاب علمی - فنی سرعت یافته نقش نظام دولتی در تسریع پروسه های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی متناسب ارتقا کسب نموده است. به منظور آنکه نظام دولتی بتواند نقش تاریخی کنونی خود را به نفع مردم و جامعه به درستی ایفاء نماید، باید حاکمیت و اتوریته آن بر قلمرو کشور کامل و جامع باشد. البته نظام دولتی مسلط بر قلمرو، بعضاً هنوز نمیتواند فردی، مطلقه، استبدادی، ارتجاعی، فاشیستی و غیره باشد و حاکمیت و اتوریته خود را به زور سر نیزه تحمیل نماید ولی علت و جودی چنین نظام هایی نه سازمانده می باشد مترقی آگاهانه جامعه بلکه بر ضد آن است.

کشور ها منجبت المجموع و کشور های رو به انکشاف به طور خاص برای تسریع آهنگ رشد خویش به نظام های دولتی دموکراتیک ضرورت دارند. اشکال این نظام ها بنابر شرایط مشخص کشور میتواند متفاوت باشد ولی به طور کلی باید این نظام ها توده های مردم را در بر گیرند. این امر، در حالی که ممکن است که عدالت قانون اساسی اینگونه نظام های دولتی منافع و خواست های اکثریت مطلق طبقات و اقشار مختلف اهالی کشور را تلفیق کند و باز تاب دهد. این یک جهت مسأله است. جهت دوم و بعضاً مهمتر مسأله تا مین مرکزیت و حاکمیت این نظام بر سراسر کشور است.

باید به خاطر داشت که هر دو جهت مسأله مخصوصاً در کشور های در حال رشد و از جمله افغانستان فوق العاده بفرنج و دشوار است.

طرح قانون اساسی ج.د.ا. که اکنون در معرض نظر خواهی مردم قرار دارد، به هر دو جهت این مسأله پرداخته است، انبوه تجارب سایر کشور ها و تجارب بسیار مهم خود افغانستان مخصوصاً سال های انقلاب نور در آن وسیعاً مد نظر می باشد و این ضرورت نیز وجود دارد که خرد و تجربه جمعی مردم کشور مستقیماً در آن تبلور یابد و در نتیجه به کمال برسد. اصل مسلم علمی است که

آینده بر بنیاد گذشته و حال بوجود می آید. تاریخ کشور ما نشان میدهد که افغانستان طی هزاران سال موجودیت خویش، حاکمیت دولتی کاملاً مسلط بر تمام قلمرو کمتر داشته است. پس از مداخلات استعماری بریتانیا و لیسن دولت واحد مرکزی افغانستان تا حدودی در دوران امیر عبدالرحمن خان بوجود آمده که شکل شاهي مطلقه را دارا بود. بعداً دولت آلمانی در جهت تقویه مرکزیت و گسترش ساحه حاکمیت دولتی در قلمرو از لحاظ کمی و کیفی گام های بلند به جلو گذاشت. «نظامنامه تشکیلات اساسی» و «نظامنامه اساسی دولت عالی افغانستان» که درین زمان

زیر بنا رشد متوازن تمام سکتور های اقتصاد چندی سیستمی کشور را پیش بینی میکند، از لحاظ معنوی دین مقدس اسلام را تسجیل و سایر عنعنات، رسوم و مشخصات روان ملی را رعایت میکند، مبتنی بر مشخصات زیر بنا، شرایط معنوی جامعه، مشخصات تاریخی، اتیک و جغرافیا، کشور منافع تمام طبقات، اقشار اجتماعی، ملیت ها، اقوام و قبایل را عادلانه و واقعیتاً تلفیق میدهد. در عرصه سیاسی سیستم چند حزبی را مجاز میداند، آزادی های دموکراتیک و حقوق اساسی اتباع را اعلام میدارد. تشکیل مردم را در اتحادیه ها و سازمان های اجتماعی، صهرگیری آنها را در کلیه عرصه های حیات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و دولتی تفهیم میدهد، خلاصه نظام دولتی که در چوکات طرح قانون اساسی مطرح است، نظام مکی به کدام طبقه یا قشر خاص نبوده بلکه تمام طبقات و اقشار اجتماعی، ملیتی و اتیک جامعه را در بر میگیرد و بنا برین در وسیعترین مفهوم کلمه یک نظام مردمی است که از لحاظ طبقاتی دارای سرشت اتلافی می باشد. مشی طویل المدت این نظام بر نامه مصالحه ملی است، بر نامه مصالحه ملی بغاظری استراتژیک و طویل المدت است که مبارزات حاکمیت از لحاظ اساسی و بر نیسپ توده یی بود و هست و اگر جنگ تحمیلی نمی بود مخصوصاً با در نظر داشت اهداف بر نامه یی دموکراتیک حاکمیت نوین، دستاوردی چون شورا های نماینده گان مردم در ارگان های محلی قدرت و اداره دولتی تا سطح قرا و غیره، این حاکمیت دهات و مناطق عشایری را مدتها قبل عمیقاً و وسیعاً در بر میگرفت و تمام ضعف های اساسی حاکمیت دولتی قبل از انقلاب را پشت سر میگذاشت.

با در نظر داشت این واقعیت های دیروز و امروز، اکنون «روی ما بر طلعت آینه» است. در طرح قانون اساسی ج.د.ا. تکامل ساختار

به نظر ما فقط همین نظام و همین مشی میتواند، حاکمیت پایدار، سراسری، عمیق و واقعی دولتی مردمی را در افغانستان باستانی استحکام و گسترش بخشد و رشد آگاهانه و پلان شده جامعه افغانی را از لحاظ تاریخی با سرعت تا مین نماید. تکمیل و غنای این نظام هم اکنون و هم در آینده بدست مردم است.

به نظر ما فقط همین نظام و همین مشی میتواند، حاکمیت پایدار، سراسری، عمیق و واقعی دولتی مردمی را در افغانستان باستانی استحکام و گسترش بخشد و رشد آگاهانه و پلان شده جامعه افغانی را از لحاظ تاریخی با سرعت تا مین نماید. تکمیل و غنای این نظام هم اکنون و هم در آینده بدست مردم است.

از ماده ۳:

قدرت دولتی در جمهوری دموکراتیک افغانستان به مردم تعلق دارد. مردم قدرت دولتی را توسط وکلای خود که در شورا ی ملی و شورا های محلی مطابق بق با حاکم قانون انتخاب میشوند، تعیین می کنند.

از ماده ۴:

لویه جرگه مطابق به سنن ملی و تاریخی، عالیترین مظهر اراده مردم افغانستان می باشد.

از ماده ۶:

لویه جرگه دارای صلاحیت های ذیل می باشد:

- ۱- تصویب، تعدیل و تفسیر قانون اساسی ج.د.ا.
- ۲- انتخاب رئیس جمهور و پدید یرش استعفا او.
- ۳- موافقت به اعلان جنگ و متارکه.
- ۴- اتخاذ تصمیم در مورد مهم ترین مسائلیکه به سر نو است.

از ماده ۷:

شورای ملی جمهوری دموکراتیک افغانستان ارگان عالی تقنینی و قدرت دولتی است.

از ماده ۹:

رئیس جمهور در راس دولت قرار داشته صلاحیت های خود را مطابق احکام این قانون اساسی به منصبه اجرا می گذارد.

از ماده ۱۰:

شورای وزیران (حکومت) عالی ترین ارگان اجرایی و اداری قدرت دولتی در جمهوری دموکراتیک افغانستان می باشد.

از ماده ۱۱:

جمهوری دموکراتیک افغانستان از لحاظ اداره محلی به ولا یست لویه و نسوا لی ها، و نسوا لیها، علاقه داری ها، قریه ها، شهر ها و نواحی تقسیم میگردد. ارگان های اجرایی شوراهای محلی نمایندگان مردم عبارتند از: کمیته های اجرایی که توسط شوراهای محلی وکلای مردم انتخاب میشوند.

در راس کمیته های اجرا یی شوراهای محلی بالاتر نیسب والیه، لوی و نسوا لیها، و نسوا لی ها، علاقه دارها، قریه دار ها و نساو ل هاو آمران نواحی قرار دارند...

از ماده ۱۸:

ستاره محکمه به حیث عالیترین ارگان قضایی در راس سیستم واحد قضایی کشور قرار داشته، مرکب است از: قاضی القضاة، معاونان قاضی القضاة و اعضای ستر محکمه.

طرح قانون اساسی جدید اراده مردم را به سوی زنده گی بهتر، صلح و وحدت به خاطر رفاه و وطن مسجل، بیان و تضمین میکند

مصاحبه های ما

مادر این مورد از دیدگاه دین مبین اسلام منصفانه ابراز نظر میکنند شخصاً چنین که با طرح قانون آشنا شدیم حکم ماده های دوم و چهارم آن موجب خوشنودی ام گردید. طرح قانون اساسی که لویه جرگه ج.د.ا. آنرا منعیت وثیقه با اعتبار ملی کشور پس از جمع آوری آرایه و طمان تصویب خواهند نمود با صراحت تمام اعلام میدارد که دین مقدس اسلام، دین افغانستان است و اجرای مراسم دینی و مذهبی برای تمام مسلمانان تضمین میگردد.

موازین روشن اسلامی، انسانی، حقوقی و مترقی بر میخوریم که نه تنها مطلوب و قناعت بخش است بلکه تحقق عملی آن برای کشور ما بعد از ده سال جنگ و خون ریزی سعادت و خوشبختی را موجب خواهد گردید. میخواستیم در مورد انتخاب رئیس جمهور در وطن محبوب ما افغانستان عزیز ابراز نظر نمایم که رئیس جمهور نباید بدون مسوولیت بوده و تا سرحد مطلق العنانی صلاحیت داشته باشد.

قضا یا، احکام این قانون اساسی و قوانین ج.د.ا. را، در حالیکه قانون صراحت نداشته باشد محکمه قضا یا را طبق احکام شریعت اسلام به نحوی حل و فصل می نماید که عدالت را به بهترین وجه ممکن تأمین نماید که درین مورد مسائل مربوط به میراث، شهود، قضیه طلاق و تسلیم نمودن اطفال به والدین پس از طلاق حقوق و آزادی زن را مورد سوال قرار میدهد. پیشنهاد میگردد که درین رابطه در مورد تساوی حقوق زن و مرد دصراحت داده شود.

مولوی واک محمد یکتا از روحانیون ولایت بلخ: طرح قانون اساسی جدید ج.د.ا. با استقبال گرم همه مردم منجمله علمای روحانیون کشور مواجه گردیده است. من این طرح را چندین مرتبه مطالعه نمودم مقتضاً می خواهم بگویم که هموطنان ما با علاقمندی فراوان پیرامون طرح قانون بحث و مفاهمه را آغاز نموده و خاستار و روحانیون و علمای کرام

شکوفان به پیش میرویم کاملاً تطابق داشته و در آن تذکر به عمل آمده است که: «ج.د.ا.، دولت مستقل، واحد و غیر قابل تجزیه بوده به سر تمام قلمرو خود دارای حاکمیت میباشد ج.د.ا.، کشور غیر منسلک بوده و در پیمان های نظامی شامل نمی شود. و تأسیس پایگاه های نظامی خارجی را در قلمرو خود نمودن اطفال به والدین پس از طلاق حقوق و آزادی زن را مورد سوال قرار میدهد. پیشنهاد میگردد که درین رابطه در مورد تساوی حقوق زن و مرد دصراحت داده شود.

مولوی واک محمد یکتا از روحانیون ولایت بلخ: طرح قانون اساسی جدید ج.د.ا. با استقبال گرم همه مردم منجمله علمای روحانیون کشور مواجه گردیده است. من این طرح را چندین مرتبه مطالعه نمودم مقتضاً می خواهم بگویم که هموطنان ما با علاقمندی فراوان پیرامون طرح قانون بحث و مفاهمه را آغاز نموده و خاستار و روحانیون و علمای کرام

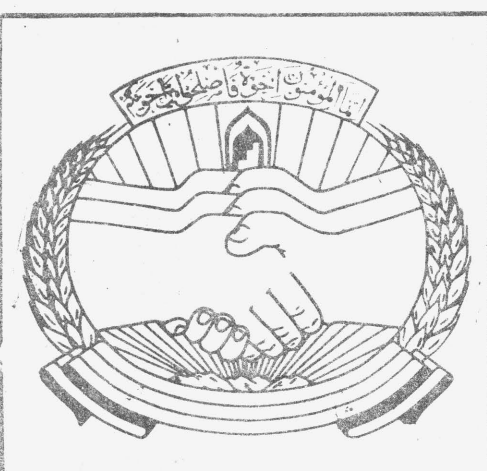
های رئیس جمهور است. این فقره نیز از موجودیت قبلی رئیس جمهور صحبت میکند. از نظر من بهتر است تا درین مورد روشنی بیشتر انداخته شود که برای بار اول که رئیس جمهور وجود ندارد و هر گاه او به جرگه تدویر مسلك بوده و در پیمان های نظامی شامل نمی شود. و تأسیس پایگاه های نظامی خارجی را در قلمرو خود نمودن اطفال به والدین پس از طلاق حقوق و آزادی زن را مورد سوال قرار میدهد. پیشنهاد میگردد که درین رابطه در مورد تساوی حقوق زن و مرد دصراحت داده شود.

جمعه منشی شورای زنان وزارت اقوام و قبایل: حزب دولت ج.د.ا.، در راه ترقی و عدالت اجتماعی مبارزه میکند و برای دموکراتیزه ساختن حیات اجتماعی سیاسی و اقتصادی کشور تلاش همه جانبه را به خرج داده است. اکنون یکبار دیگر با پیشکش نمودن قانون اساسی ج.د.ا.، به این امر صحنه گذاشت. طرح قانون اساسی ج.د.ا. که با اساسات انقلاب ملی و دموکراتیک در شرایطی که با بسوی اعمار یک جامعه

قدرت الهی محصل سال اول پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون کابل: طرح قانون اساسی در کشور ما با استقبال وسیع مردم افغانستان روبرو گردید و آنرا با دلگرمی و اشتیاق کامل مطالعه مینمایند. من با مطالعه این طرح بعضی از نکات آن را خوب نه فهمیدم یا اینکه خلایق وجود دارد. به طور مثال در فقره دوی ماده شصت و هفت آمده که انتخاب رئیس جمهور از صلاحیت های لویه جرگه است، از این فقره بر میاید که اول لویه جرگه تدویر میاید و بعداً رئیس جمهور انتخاب میگردد، در ماده شصت و هشت آمده است که لویه جرگه توسط رئیس جمهور افتتاح و جلسات آن تحت ریاست رئیس جمهور یا نائب رئیس جمهور دایر می شود، از این ماده نیز بر میاید که رئیس جمهور قبلاً وجود دارد. همچنان در فقره شش ماده نود و هفت آمده که دعوت، افتتاح و ریاست لویه جرگه از صلاحیت

دموکراتیک افغانستان دولتی در کشور

نام به اداره

در چند سطر

● علم تذکر مسوولیت رئیس جمهور در طرح قانون اساسی یک خلا درین طرح است که باید رفع شود. وعده و وعید برای اعمار منازل مسکونی در قوانین قبلی هم داده شده بود ولی اقدامات عملی درین زمینه صورت نمی گرفت اگر در تطبیق این ماده هنوز مشکلات و پرابهام های و چسبندگی داشته باشد بهتر است از طرح جدید حذف گردد.

● در مورد ایجاد سیستم چند حزبی موافقت ندارد و باعث هر چه و مرج در کشور و خلل وضع عادی در کشور میگردد. در حالیکه سیستم یک حزبی عامل وحدت بوده است در مقابل سیستم چند حزبی پارچه ساز است.

● انقلاب خود یک کلمه با ارزش و گامی به سوی پیشرفت است به همین منظور برای دشمنان ترقی و خوشبختی خوشایند تمام نمی گردد با آنهم من پیشنهاد می نمایم که به ارزش های انقلاب ارجح گذاشته شود و از انقلاب ثور به مثابه انقلاب طغر مند که حامی منافع توده های میلیونی کشور است در طرح قانون اساسی به صراحت تذکار بعمل آید.

عبدالحی داودی رئیس محکمه ولایت بادغیس.

● رای گیری در تمام سطوح به خاطر انتخاب نمایندگان باید سری باشد، زیرا اگر رای گیری علنی باشد مردم تحت تاثیر روابط شخصی قرار گرفته و اکثر رای موافق و یا منفی خواهند داد.

خواجسته فضل احمد از قریه خواجسته سلطان زوتج.

● در ماده ۹۵ که در تفسیر مسلمانان جمهوری دموکراتیک افغانستان که سن ۱۸ سالگی را تکمیل کرده ... بهیئت رئیس جمهور انتخاب شود. کلمه اسلام در آن مشخص نگردد.

یکتعداد از منسوبان به هیئت سرحد نیروز.

● قدرت ح. د. خ. ا. در طرح قانون اساسی به نظر نامعلوم است آیا همان قدر که قبلی را باید از تصویب قانون اساسی دارد پسما خیر، واضح شود. من معتقدم قدرت قبلی خویش را باید حفظ کند و با قدرت تمام در آینده نیز عمل نماید. زیرا کدام نیروی دیگری که با ح. د. خ. ا. برابری کند، اصلا وجود ندارد.

● در ماده پنج راجع به پیرامون ح. د. خ. ا. صحبت شده و نیز اشاره به سه رنگ بودن بیرق شده که قبلا نیز این رنگ ها را داشته است. پیشنهاد می کنم که قسمت سرخ بیرق در برابر سایر رنگ های آن باشد به نظر هم به زیبا بی آن افزوده شده و هم باز گویا کننده قربانی های فراوان مردم ما در مبارزه علیه استعمار، استبداد و امپریالیسم میباشد.

● درباره قوانینی که از طرف شورای ملی وضع میگردد رئیس جمهور میتواند آنها را رد کند باید صلاحیت رئیس جمهور محدود و مقروط شود و در مورد رد مصوبات مجلس باید رئیس جمهور و کمیسیون عالی که وظیفه نظارت در قانون اساسی را دارد، باید مشورت نماید.

● ماده هفده مسوده قانون اساسی مبنی بر اینکه دولت به منظور اعمار منازل مسکونی و کورهای آبیاری و ساختن راه های ترانسپورت و سایر امور که در امر ساختن و توسعه دادرسان ساحتان منازیل شخصی مساعدت می کند، یکی از آرمان های دیرینه مردم کشور را بر آورده میسازد.

● پیشنهاد می کنم که به این ماده جنبه الزامی و تطبیقی بیشتر داده شود.

عبدالقادر جمشید مدیر عمومی پذیرای کمیته دولتی عودت مهاجرین.

این امر به سوی قانون اساسی نمایانگر اراده نیک و احترام زیاد اولیای امور جامعه ما به این اصل عالی خواهد بود و مظهر احترام به اداره مردم پس ضرورت نخواهد بود که کلمه دموکراتیک از نام جمهوری دموکراتیک افغانستان جدا گردد.

با احترام

محمد اسمعیل ضار مدیر عمومی حقوق اداره مرکزی احصائیه جمهوری دموکراتیک افغانستان.

ایدا ل و خوب در آثار گذشته توصیف شده و علاوه بر تحقق دموکراسی اعم از دموکراسی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی هدف حزب دموکراتیک خلق افغانستان را در گذشته تشکیل داده بود که البته فعلا نیز تشکیل میدهد و به نظر من تمام مردم این کلمه را دوست دارند که اگر در قانون اساسی آینده نیز تسجیل شود بهتر خواهد بود زیرا متضاد دموکراسی دیکتاتوری نبوده و تسجیل

مقابل آن کلمه دیکتاتوری قرار دارد که هرگاه به قاعده موس اصطلاحات سیاسی مراجعه شود، این مطلب خوبتر فهمیده شده میتواند. چون دیکتاتوری را هیچ کس خوش ندارد بنابر آن ضد آن را که دموکراسی است همه خوش دارند به جز جابرین و اقلیت ستمگر و خود نظام دموکراتیک و دموکراسی نیاز جامعه ما میباشند و مردم به آن زیاد علاقه دارند نه تنها در کشور ما بلکه در تمام جهان و در گذشته نیز به حیث یک نظام

نستان حذف شود بهتر خواهد بود به عقیده من ایجاب تأمل را مینماید و باید حذف نشود. زیرا کلمه دموکراسی یک کلمه یونانی بوده که معنی حکومت مردم را میدهد و این کلمه امروز به سویه بین المللی مانوس بوده و برای اکثریت مردم جهان خوش آیند بوده و همه آنرا تأیید مینمایند حتی در مالکی که از این کلمه و این نوع نظامها اثری هم نباشد باز هم شعار دموکراسی داده میشود، چون مورد پسند همه خلق ها میباشد لهذا دموکراسی یک کلمه خوب بوده که در

تمام زوایای آنرا مورد ارزیابی قرار داده و پیشنهاد داتی هم در زمینه ارائه نمود و اند که ممکن بعضی از پیشنهادات مفید ایشان مورد قبول نیز واقع شود. ولی من میخواهم فقط یک نکته را که در شماره ۲۷۹ (۱۸۲۷) حقیقت انقلاب انقلاب ثور به نشر رسیده مورد بحث قرار دهم و آن اینکه بعضی از نویسندگان از جمله استاد «دربز» استاد پوهنشی حقوق و علوم سیاسی نیز آنرا تذکر داده اند که اگر کلمه دموکراتیک از نام کشور عزیز ما یعنی جمهوری دموکراتیک افغا

به اداره محترم روزنامه حقیقت انقلاب ثور ارگان نشراتی کمیته مرکزی ح. د. خ. ا. اجازه میخواهم در رابطه به نظر خواهی مردم در باره طرح قانون اساسی ح. د. خ. ا. مطلبی مختصری را به عرض برسانم. این اقدام مقامات صلاحیت دارد که به مردم موقع داده شده تا نظریات خود را در باره قانون اساسی آینده کشور که یک سند اساسی و تاریخی کشور میباشد، ابراز دارند، مورد تأیید من بوده و البته تعداد زیادی از موطنانم در باره آن ابراز نظر فرموده

در طرح قانون اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان برابری تمام اتباع و ملیت های افغانستان مسجل گردیده است.

اهل نظر چه میگویند؟

محمد قاسم استاد دپارتمان حقوق عامه پوهنشی حقوق :
طرح قانون اساسی ح. د. خ. ا. که اخیرا به نشر سپرد شده از نظر شکل و محتوای خود مطابق به قوانین اساسی کشور های دیگر و با در نظر داشت عنعنات و رسوم کشور ما و تحولات عمیق در عرصه های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بعد از انقلاب نور تهیه شده است. این قانون اساسی در شرایط کنونی کشور واقعا یک وثیقه ملی برای حل اختلافات میان افغان ها و پر هیز از جنگ و خون ریزی در شرایط کنونی کشور تلقی میگردد. زمانیکه پروگرام آشتی ملی و مصالحه ملی از طرف ح. د. خ. ا. و دولت ح. د. خ. ا. طرح و اعلام گردید باید به این پروگرام شکل قانونی و سیستماتیک داد و به این لحاظ طرح قانون اساسی جدید میتواند خواسته ها و منافع تمام مردم کشور و حتی مخالفین دولت را انعکاسی بدهد. طرح قانون اساسی با منشور ملل متحد (۱۹۴۵)

اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸) و سایر میثاق های بین المللی مطابقت کامل دارد. تمام موادی که در اعلامیه جهانی حقوق بشر و اعلامیه های بعدی آن تصویب گردیده اند، نه تنها در طرح قانون اساسی جدید کشور به صورت شکلی از آن یاد آوری گردیده است، بلکه به طور تضمیناتی قوی در طرح قانون اساسی جدید تسجیل گردیده است. به خصوص در فصل سوم طرح قانون اساسی تمام مواد اعلامیه جهانی حقوق بشر در نظر گرفته شده و به خصوص راجع به حق کار، حق تحصیل، حق صحت، مسئولیت مسکن، محرمیت مراسلات و صحبت های تلیفونی، آزادی احزاب و سیستم چند حزبی، آزادی انجمن ها، آزادی مارش ها و میتنگ ها، آزادی فکری و بیان، آزادی اتحادیه ها و سازمان های اجتماعی و غیره به صورت علمی و حقوقی بیان گردیده است که برای اولین بار در تاریخ قانون گذاری کشور بدون در نظر داشت تعلق نژادی، قومی،

ملی، جنس، زبان، محل سکونت، موقف اجتماعی، تحصیل، دارایی و غیره به صورت یکسان به تمام مردم افغانستان این حقوق و آزادی ها داده شده است. طرح قانون اساسی ح. د. خ. ا. یکی از دموکراتیک ترین قوانین اساسی جهان بشمار می آید. من نیز بنوبه خود جهت دموکراتیک شدن بیشتر آن پیشنهاد می نمایم که کمیسیون تسوید قانون اساسی در زمینه توجه نماید. پیشنهاد می نمایم که مسوولیت رئیس جمهور در مقابل لو به جگره این مثل اراده تمام مردم افغانستان روشن گردد و میعاد دور ریاست جمهوری باید پنج سال تعیین گردد. انتخابات برای لو به جگره و شورای ملی بصورت عمومی، آزاد، سری، مستقیم و مساوی انجام شود و این قید در قانون اساسی جدید در نظر گرفته شود و همچنان که در حالیکه ثلث اعضای مجلس سنا انتصابی میباشد.

تعداد شخصیت های برجسته صاحب کفایت : ملای

بفرمایید: روزنامه حقیقت انقلاب ثور است

شعبه نامه های مردم اس؟
- بلی بفرمایید.
- معاهده لخمند نام دارم، ده سیلو کار میکنم و راجع به قانون اساسی چند گفتنی داشتم. یاد داشت میکنم؟
- بلی قلم و کاغذ بپیش ما همیشه تیار اس و منتظر پیشنهاد های شما هستیم. بعد از زمانی که بعد از اتمام قانون اساسی و انتخاب رئیس جمهور تا تشکیل حکومت جدید میگذرد از نظر حقوقی بنام دور و انتقالی یاد میشه. آماده ای دور و انتقالی کدام ارگان امور کشور به عهده داره؟
- ای مطلب ده قانون اساسی تسجیل نشه از نظر حقوقی بنا م خلاق قانونی یاد میشه. چنین خلاق قانونی باید از بین برده شود.
- بسیار خوب، نظر شماره گرفتیم.
- صاحب ... مطابق ما ده هشتمادو شش طرح قانون اساسی حکومتی که مورد سلب اعتماد قرار میگیرد تا تشکیل حکومت جدید به وظایف خود ادا می میتونه.

ببخشین کجاس؟
- روز نامه حقیقت انقلاب ثور اس.
- مه عیبا لطیف نسام دارم و به خاطر کار از قاپریکه سمیت بلخمری به کابل آمدم و ده ایچه طرح قانون اساسی ره مطالعه کردم. یک پیشنهاد داشتم. میخواستم بگویم که ده طرح قانون اساسی از انقلاب ثور بحث یک دستاورد بزرگ جامعه ما باید صریحا نام گرفته شود. عرض دیگه مه ای اس که از رسالت طبقه کارگر و دهقان که ده جامعه ما و دیگه جوامع رسالت تاریخی دارن، هم نام برده شده. مطلب دیگه به ارتباط سن رئیس جمهور اس که سن حد اقلش چهل سال تعیین شده سن اعطایش هم تعیین شده.

نظر دیگه مه ایس که موضوع سلب اعتماد از رئیس جمهور گفته نشده که به چه شکل از او سلب اعتماد شده میتانه؟
سوال دیگه ایس که چطور به رئیس جمهور صلاحیت داده میشه که ثلث اعضای مجلس سنا ره انتصاب کنه؟
اگه جواب ای باشه که ای خو از سابق بری ما میراث منانده دلیل درست نیس. اگه کدام دلیل یاد لایل دیگه داره بری مردم توضیح داده شود.
- تشکر، ما نظر وسوال شماره نشر میکنم.
- زنده باشین. مه نمیدانم ای گپ ها یمه چقه درست اس، خو لازم دیدیم که نا گفته نمانه.

